

Кристина Шевчук
Кандидат педагогічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Україна
k.shevchuk@chnu.edu.ua

Krystyna Shevchuk
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Yuriy Fedkovich
Chernivtsi National University
Ukraine
k.shevchuk@chnu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» Анімаційних засобів навчання

USE IN «I EXPLORE THE WORLD» LESSONS ANIMATED EDUCATIONAL TOOLS

У сучасній системі освіти особливої уваги заслугове інноваційний підхід до організації навчального процесу, що спрямований на підвищення якості засвоєння знань учнями початкових класів. З запровадженням Нової української школи (НУШ) та введенням оновленого Державного стандарту початкової освіти відбулося перетворення традиційної системи навчання. Ця реформа передбачає використання новаторських та інноваційних педагогічних методів, а також застосування передових форм та прийомів навчання, що є важливою умовою успішного навчання сучасних школярів. Одним із таких підходів є використання анімаційних засобів навчання, зокрема і на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Цей курс покликаний сприяти всебічному розвитку молодших школярів, формуванню їхніх дослідницьких навичок, критичного мислення здатності до самостійного пізнання навколишнього світу.

Анімаційні засоби навчання стають невід'ємною частиною освітнього процесу завдяки своїй здатності робити

навчання більш захоплюючим і доступним для дітей. Вони надають можливість візуалізації складних концепцій, роблять уроки інтерактивними та стимулюють інтерес учнів до навчання. Використання мультимедійних матеріалів, таких як анімаційні ролики, інтерактивні презентації та віртуальні лабораторії, дозволяє створити динамічне і захоплююче навчальне середовище.

Сьогодні існує багато досліджень присвячено питанню раціонального використання анімаційних засобів навчання в освітньому процесі, зокрема в контексті початкової освіти. В різні періоди цієї темою займалися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, серед яких можна виокремити таких авторів як О. Данилова, А.М. Гуржій, Р.С. Гуревич, Т. І. Коваль, Л. Ф. Панченко, С. О. Кравчук, а також М. Gaebel, J. A. Pratt та інші.

На уроках «Я досліджую світ» анімаційні засоби допомагають вчителям ефективно пояснювати природні явища, процеси та закони, які складно відтворити в реальних умовах. Вони також сприяють розвитку уяви, стимулюють пізнавальну активність і підвищують рівень запам'ятовування навчального матеріалу. Анімаційні засоби навчання дозволяють моделювати експерименти, візуально демонструвати абстрактні поняття і таким чином забезпечують глибше розуміння теми.

У сучасній методиці, термін «мультимедія» розглядається як один із численних технічних засобів навчання, який може вирішувати різноманітні завдання, пов'язані з особливостями та функціями даного засобу. З цієї перспективи, «мультимедія» представляє собою «технічний засіб навчання, що інтегрує різні типи інформації – аудіо, відео, та забезпечує інтерактивну взаємодію з учнем» [2, с.64].

Одним із різновидів мультимедіа є «анімація». Анімаційні засоби навчання виникли як частина еволюції технологій та навчальних методик. Вони забезпечують можливість візуалізації складних концепцій та роблять навчання більш доступним та ефективним.

Ми вважаємо за доцільне поділити анімаційні засоби навчання на чотири групи засобів: засоби візуалізації (мультимедійні презентації та створені за допомогою програми

Power Point презентації з анімацією, аудіо та відеофрагменти з елементами інтерактивності), аудіозасоби, відеозасоби (об'єкти, моделі, анімація) та інтерактивні засоби, які передбачають наявність відповідного обладнання у вигляді інтерактивної дошки та/або проектора.

Анімації класифікують наступим чином:

✓ *Графічна анімація.* Це форма анімації, що використовує ручну або комп'ютерну графіку для створення рухомих зображень. Сюди входять такі техніки, як анімація на папері, ручна анімація, анімація за допомогою векторних графічних програм та інші («Казка про солом'яного бичка» – перша українська анімація <https://www.youtube.com/watch?v=cCQwqBgmB>).

✓ *Об'ємна анімація.* Це форма анімації, що використовує об'ємні моделі для створення враження глибини та тривимірності в анімованій сцені. Це може включати комп'ютерну графіку, стоп-моцію або пластилінову анімацію.

✓ *Комп'ютерна анімація.* Це широкий термін, який охоплює будь-яку анімацію, що створюється за допомогою комп'ютерних технологій. Це можуть бути графічні анімації, об'ємна анімація, анімація в іграх, анімація в кіно, анімація для веб-сайтів та багато іншого [4].

Враховуючи переваги мультимедійних навчальних засобів та їх досвід використання, можна виділити шість груп таких засобів, які застосовуються у процесі навчання курсу «Я досліджую світ»:

1. Електронні підручники та посібники (ЕП). Вони включають в себе гіпертекстові, мультимедійні та гіпермедійні тексти, біографії та портрети історичних особистостей, карти, документи, таблиці, словники та ілюстрації, відеофрагменти та тестові завдання для перевірки знань.

2. Мультимедійні презентації з ефектами анімації, які використовуються для візуалізації навчального матеріалу.

3. Електронні природничі та соціальні атласи з короткими анотаціями до подій, ілюстраціями та тестовими завданнями для перевірки знань учнів.

4. Інформаційно-довідкові мультимедійні видання, такі як електронні енциклопедії та галереї, що містять відомості та ілюстрації про історичні, соціальні події.

5. Дитячі ігрові навчально-розвивальні видання, створені з урахуванням вікових особливостей дітей.

6. Тестові програми для контролю знань з використанням мультимедійних засобів для проведення всіх форм контролю [3, с. 58].

Такий різноманітний набір мультимедійних засобів надає можливість вчителям створювати цікаві та ефективні уроки, які сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу та розвитку учнів.

Завдяки використанню анімаційних технологій, уроки стають більш емоційно насиченими, що сприяє формуванню позитивного ставлення до навчання і збільшує мотивацію учнів. Це особливо важливо для молодших школярів, у яких увага і зацікавленість можуть швидко знижуватися. Анімаційні засоби навчання також надають можливість індивідуалізації навчального процесу, дозволяючи кожному учню працювати в своєму темпі і відповідно до своїх можливостей [1, с.18].

Користування анімаційними засобами навчання на уроках «Я досліджую світ» в початковій школі може бути цікавим та змістовним. Ось кілька конкретних прикладів використання анімацій:

Анімаційні відеоролики для пояснення складних концепцій. Створення коротких анімаційних відеороликів, що ілюструють складні концепції або процеси, може допомогти учням краще зрозуміти матеріал. Наприклад, використання анімацій для пояснення явищ природи, процесів у техніці або історичних подій.

Створення анімаційних презентацій учнями. Дозволяючи учням створювати свої власні анімаційні презентації на теми, які вони вивчають, ви підтримуєте їхню творчість та активну участь у навчальному процесі.

Анімаційні інтерактивні завдання. Створення інтерактивних анімаційних завдань, де учні можуть взаємодіяти з анімацією, допомагає залучити їх до процесу навчання та розвивати їхні навички проблемного мислення.

Використання анімаційних короткометражок. Включення анімаційних короткометражок до уроків може стати відмінним способом візуалізації концепцій та стимулювати обговорення серед учнів.

Створення анімаційних плакатів. Учні можуть створювати анімаційні плакати на теми, які вони вивчають, які демонструють ключові факти, дати, особливості тощо.

Використання анімаційних історій. Створення анімаційних історій або мультфільмів на основі вивчених тем може зробити процес навчання цікавішим та веселішим для учнів.

Анімаційні експерименти. Створення анімацій, які демонструють результати експериментів або досліджень, дозволяє учням бачити візуальні докази принципів та законів науки.

Використання інтерактивних анімаційних онлайн-інструментів. Використання онлайн-інструментів для створення інтерактивних анімацій дозволяє учням самостійно досліджувати різні аспекти вивченого матеріалу.

Отже, використання анімаційних засобів навчання на уроках «Я досліджую світ» є перспективним напрямком, який відкриває нові можливості для підвищення ефективності та якості навчання, сприяє розвитку ключових компетентностей учнів початкової школи та робить процес здобуття знань більш цікавим та результативним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології : [навч. посіб.]. К. : КСУ МГІ, 2005. 131 с.
2. Гуржій А. М., et al. Мультимедійні технології та засоби навчання: навчальний посібник. 2017. 556с.
3. Данилова Ольга. Мультимедіа власноруч: текст, графіка, аудіо, анімація, відео. К. : Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галицина, 2006. 120 с.
4. Міщенко О.А. Види мультимедійних засобів навчання. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/25_DN_2008/Pedaagogica/28714.doc.htm.
5. Мокрогуз О. П. Мультимедійна презентація в системі засобів навчання. Комп'ютер у школі та сім'ї, 2009, 8: С.21-23.
6. Самборський В. С. Flash-анімація та сфери її використання. *Актуальні питання сучасної інформатики*, 2016. № 2: С. 52-56.